SIHTASUTUS
EESTI ÕIGUSKESKUS
ESTONIAN LAW CENTRE FOUNDATION

Pr Kaie Karniol
Peakontrolör
Finantsauditi osakond
Riigikontroll
Narva mnt. 11a
15013 TALLINN

Teie 28.04.2004 nr 2-7.1-FA/04/604
Meie 21.05.2004

Esitame arvamused Teie kontrolliaruande eelnõu nr. 2-4/04/23 28.04.2004 kohta, samuti teavitame rakendatavatest abinõudest. Käesolevas vastuses osutatud nõukogu otsuse projekt on enamuse nõukogu liikmetega läbi arutatud ja nende poolt heakskiidetud.

I Arvamused **nõukogule** tehtud ettepanekute osas
(numbrid tähistavad vastavaid punkte kontrolliaruande eelnõust)**:**

1.2. Ettepanek *järelvalve* osas

Nõuda sihtasutuse juhatajalt raha paigutamisel kehtivast korrast kinnipidamist ning kaaluda vajadusel selle korra muutmist.

Arvamus ja abinõud:
Nõukogu teeb otsuse juhataja poolt rahaliste vahendite paigutamise korra suhtes järgmisel nõukogu koosolekul, mis toimub 2004.a. juunikuus. Lähtudes seisukohast, et üleöö-deposiidiga ei kaasne sihtasutusele olulist finantsriski ja seni ei ole probleeme esinenud, näeb nõukogu otsuse projekt ette lubada juhatajal nõukoguga kooskõlastamata paigutada päevas deposiiti kuni 2 mln krooni.

2.1. Ettepanek *sisekontrollisüsteemi* osas

- Laiendada otsustajate ringi juhul, kui stipendiumikonkursil osalevad sihtasutuse töötajad.

Arvamus ja abinõud:
Nõukogu otsustas 14.04.2004.a., et stipendiumide määramise korda muudetakse järgmisel nõukogu koosolekul, mis toimub 2004.a. juunikuus. Nõukogu otsuse projekti kohaselt lõpetatakse sihtasutuse töötajatega stipendiumilepingute sõlmimine.

2.3. Ettepanek *majandustehingute seaduslikkuse* osas

Tugineda sihtasutuse põhikirja muutes sihtasutuse seaduses sätestatud korrale.

Arvamus ja abinõud:
Nõukogu kohustub sihtasutuse põhikirja muutes järgima seaduses sätestatud korda. Põhikirja muutmise küsimus võetakse 2004.a. juunikuus toimuva nõukogu koosoleku päevakorda. Samas ei saa nõustuda kontrolliaruande eelnõus toodud arvamusega mõnede põhikirja punktide tühisuse osas. 19.juunil 1998.a. põhikirjas muudatuste tegemisel lähtus juhatus Sihtasutuste seaduse rakendussättest, nimelt §-st 80 lg.2. Selle kohaselt tuli põhikirja muutmisel kuni sihtasutuse registrisse kandmiseni kohaldada Sihtasutuste seaduse §-des 40-42 sätestatut (põhikirja võivad muuta vastavalt kas asutajad või nõukogu) *niivõrd, kui sihtasutuse põhikirjast*

LOSSI 19 TARTU 51003 ESTONIA
TEL +37 27 300 460 FAX +37 27 300 470 E-MAIL lc@lc.ee
Reg. Nr. 90001411 14. juuli 1995 Tallinn

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 24.05.04 Reg nr 2-7.1-FA/04/604-2

ei tulene teisiti. Põhikirja muutmise ajal kehtinud Vabariigi Valitsuse 11.07.1995.a. määrusega nr. 260 kinnitatud põhikirja p.12.1 kohaselt kuulus põhikirjas muudatuste tegemine *juhatuse* pädevusse. Selgituseks lisame, et põhikirja p. 8 kohaselt oli juhatus sihtasutuse *kõrgem organ*, punkt 9 kohaselt olid aga juhatuse *koosseisus justiitsminister, Riigikohtu esimees ja Tartu Ülikooli rektor* (seega kõigi asutajate esindajad).
Juhatuse 19.06.1998.a. koosoleku protokollist nähtub, et juhatus otsustas kinnitada *uue põhikirja koosolekule esitatud sõnastuses, v.a. punktid 3, 4.7 ja 7,* mille sõnastust koosoleku käigus muudeti ja kinnitati selliselt, nagu nähtub protokollist. Seega *kinnitati juhatuse poolt põhikiri tervikuna* sellises redaktsioonis, nagu see esitati Sihtasutuse registrile (ümberregistreerimisel Ettevõtteregistrist) ja mille Eesti Õiguskeskus esitas auditi käigus Riigikontrollile. (Märkus- nii kõnesoleva koosoleku protokolli koopia kui ka selle koosoleku otsusega kinnitatud põhikirja koopia toodi Riigikontrollile esitamiseks Sihtasutuste registrist). Sihtasutuste register lähtus 1998.a. sihtasutuse registreerimise käigus teostatud põhikirja muutmise õiguspärasuse kontrollimisel samuti eelmärgitud Sihtasutuste seaduse rakendussättest.

II Arvamused **juhatajale** tehtud ettepanekute osas:

2.1. Ettepanekud sihtasutuse *sisekontrollisüsteemi* osas

- Pidada analüütilist projektiarvestust nii koolituste kui ka teiste teenuste (nt konverentsiteenuste) kohta.

Arvamus ja abinõud:
Sihtasutus on tegutsenud vastavalt aasta-eelarvele, mis on koostatud, lähtudes antud aasta kõikide prognoositavate projektide tulude ja arvestuslike kulude eelarvetest. Kui aasta jooksul lisandub uus projekt, koostatakse selle kohta kulude-tulude eelarve, samuti lisaeelarve antud aasta kohta. Alates 2003.a augustist peetakse analüütilist projektiarvestust kõikide projektide (sh. koolituse) lõikes raamatupidamise programmis, mis võimaldab saada parema ükevaate iga projekti tulude-kulude kohta. Samas jätkub analüütilise projektiarvetuse täiustamine osutatavate teenuste osas.

- Viseerida kuluarved ning nõuda arve kinnitajalt arvele märget selle kohta, millise projektiga kuludokument seotud on. Kui tegemist on üldkuluga, mis jagatakse mitme projekti vahel, siis see vastavalt ka kuluarvele märkida.

Arvamus ja abinõud:
Alates 01.01.2004.a. viseeritakse kõik kuluarved. Sihtasutus kohustub lisama projektiga seotud kuluarvele viite, millise koolituse või projektiga konkreetne kuluarve on seotud. Üldkuluarvele tehakse vastav märge.

- Fikseerida stipendiumikonkursside võitjad ning ühtlasi ka võitjatele määratud summad juhataja käskkirjaga enne stipendiumilepingute sõlmimist.

Arvamus ja abinõud:
Sihtasutus kohustub fikseerima stipendiumikonkursside võitjatele määratud summad juhataja käskkirjaga enne stipendiumilepingute sõlmimist. Stipendiumikonkursside võitjad on alati kinnitatud sihtasutuse juhataja käskkirjaga enne stipendiumilepingute sõlmimist.

2.2. Ettepanekud *finantsjuhtimine ja raamatupidamisarvetuse* osas

- Juhul kui tegevuste nihkumise tõttu soovitakse lepingu alusel eraldatud raha kasutada järgmisel eelarveaastal, siis kinnitada see poolte kirjaliku kokkuleppega.

Arvamus ja abinõud:
Juhul, kui tegevuste nihkumise tõttu soovitakse lepingu alusel eraldatud raha kasutada järgmisel eelarveaastal, kohustub sihtasutus sõlmima Riigikohtuga sellekohase kirjaliku kokkuleppe.

- Sõlmida pikaajaliste (nt kauem kui 6 kuud) samasisuliste ülesannete täitmise korral töötajatega töölepingud, sest olukorda, kus muud tasud ületavad oluliselt põhipalka, ei saa lugeda heaks tavaks.

Arvamus ja abinõud:
Sihtasutus lähtub lepingute sõlmimisel töötamist ja töösuhteid reguleerivast seadusandlusest ja on seisukohal, et sihtasutus ei ole nimetatud seadusandlust rikkunud. Kontrolliaruande eelnõus ei ole meie arvates toodud ka konkreetseid fakte seaduserikkumiste kohta.

2.3 Ettepanekud *majandustehingute seaduslikkuse* osas

Täiendada sisekontrollisüsteemi nii, et see tagaks kaupade ostmisel ja teenuste tellimisel riigihanke korraldamise. Näiteks võib riigihanke korraldamise vajadust hinnata eelarvestamise käigus.

Arvamus ja abinõud:
Sihtasutus ei nõustu Riigikontrolli seisukohaga, et rentides ruume Eesti Kaubandus-Tööstuskojalt 2003.a. 195 000 krooni väärtuses, oleks tulnud korraldada riigihange. Aasta alguses ei olnud võimalik ette näha Kaubandus-Tööstuskojalt ostetavate teenuste mahtu. Enne igat koolitustsüklit toimusid läbirääkimised erinevate rendipinna omanikega, seejuures kõige soodsama hinna tõttu, samuti arvestades pakutava teenuse kõrge kvaliteeti, renditi võimalusel ruumid Eesti Kaubandus-Tööstuskojalt. Sihtasutus ei saa koolituste läbiviimiseks rentida ruume ainult ühelt rendileandjalt, kuna erinevate koolituste läbiviimiseks on vajalikud erinevad tingimused (asukoht, tehnika, ruumide suurus ja arv, toitlustus, parkimine jm.). Seejuures selguvad konkreetseks koolituseks vajalikud eritingimused sageli alles vähe aega enne koolituse läbiviimist.
Samas nõustub sihtasutus Riigikontrolliga selles, et iga eelarveaasta alguses tuleb hinnata riigihanke korraldamise vajadust.

Arvestada ja tasuda Maksuametile tulumaks töötajale makstud stipendiumilt. Edaspidi lähtuda sihtasutuse töötajatele stipendiume makstes tulumaksuseadusest ja maksustada sellised stipendiumid tulumaksuga.

Arvamus ja abinõud:
Sihtasutus arvestab ja tasub 10. juunil 2004.a. Maksuametile tulumaksu kontrolliakti punktis 2.3.3 märgitud isikule alates 2002.a. detsembrikuust arvestatud ja 2003.aastal väljamakstud stipendiumi osalt.

Lugupidamisega

Michael Gallagher
Nõukogu esimees

LOSSI 19 TARTU 51003 ESTONIA
TEL +37 27 300 460 FAX +37 27 300 470 E-MAIL lc@lc.ee
Reg. Nr. 90001411 14. juuli 1995 Tallinn

RIIGIKOHUS
ESIMEES

Pr Kaie Karniol
Peakontrolör
Finatsauditi osakond
Riigikontroll

Teie 28.04.2004 nr 2-7.1-FA/04/605
Meie 30.04.2004 nr 3-6-2-6-73

Kontrolliaruande eelnõu "Sihtasutuse Eesti Õiguskeskus majandustegevus 2003.aastal"

Lugupeetud proua Karniol,

Tutvusin Teie poolt esitatud kontrolliaruande eelnõuga "Sihtasutuse Eesti Õiguskeskus majandustegevus 2003. aastal.

Pean vajalikuks märkida, et kõik Riigikontrolli tähelepanekud Riigikohtu järelevalve teostamise osas ei ole päris tõesed. Riigikohtu töötajad on tutvunud jooksvalt iga kvartali lõpus kõigi esitatud kuludokumentidega.

Järgnevalt seisukohad Riigikontrolli esitatud ettepanekute suhtes:

- *Tõhustada Riigikohtu järelevalvet riigieelarveliste eraldiste kasutamise üle, sh:*
  - *vaadata üle ja kooskõlastada kohtunike koolituse hinnakujunduspõhimõtted;*

Kuni uue kohtute seaduse vastuvõtmiseni juunis 2002 olid 1. ja 2. astme kohtunike koolitamise kulud Justiitsministeeriumi eelarves. Esmakordselt nähti Riigikohtu eelarves ette kohtunike koolituse vahendid 2003.a. riigieelarve seadusega. Vaadeldav periood - 2003.a. - oli esimene aasta, kus Riigikohus sihtasutusega lepingu sõlmis ning järelevalvet teostas.

Riigikohus võttis arvesse ettepanekut ja vaatas üle ning kooskõlastas kohtunike koolituse hinnakujunduspõhimõtted 2004.aasta riigieelarvelise eraldise lepingu sõlmimisel. Koolituspäeva hinna arvestus on Riigikohtu poolt kooskõlastatud koolituse 2004.a. eelarve läbirääkimistel ning sõlmitud lepingu lisana.

2004.a. riigieelarvelise eraldise kasutamise lepingusse tehti täiendusi, et muuta sihtasutuse aruandeid läbipaistvamaks ja paremini kontrollitavaks. Lepingusse kaasati kolmanda osapoolena

Lossi 17
50093 TARTU

tel 730 90 01
faks 730 9003

e-post: nc@nc.ee

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 27.05.2004 Reg.nr 2-7.1-FA/605-2

kohtunike koolitusnõukogu, sätestati kohustus avada eraldise jaoks eraldi arveldusarve ning pidada selle kohta eraldi arvestust; ning täpsustati vahearuande esitamise vormi.

- *tutvuda regulaarselt sihtasutuse aruannete ja nende aluseks olevate dokumentidega*

Vastavalt 2003.a. riigieelarvelise eraldise kasutamise lepingule kontrollis Riigikohus Eesti Õiguskeskuse poolt esitatud aruandluse õigsust, eraldise saamise tingimuseks olevate asjaolude paikapidavust ning eraldise kasutamise sihipärasust. Järelevalve raames esitas Eesti Õiguskeskus Riigikohtule ühe kuu jooksul pärast iga kvartali lõppu vahearuande ja ühe kuu jooksul pärast aasta lõppu lõpparuande. Vahearuanded sisaldasid aruandeid toimunud koolitusürituste maksumuste kohta; samuti kuludokumentide koopiaid. Tutvumine aruannete ja nende aluseks olevate dokumentidega toimub iga vahearuande esitamise järel 1 kord kvartalis. Lisaks sellele tutvub Riigikohus iga kvartali lõpus sihtasutuses kohapeal kõikide lepingu täitmisega seotud kuludokumentidega.

- *Jälgida aasta lõpul kasutamata jäänud eelarvevahendite osas lepingus sätestatud protseduure. Kui lepingus sätestatud tegevuste nihkumist ei ole võimalik tuvastada, tuleb eelarveaastal kasutamata jäänud vahendid sihtasutuselt tagasi nõuda ja eelarvesse kanda.*

Riigikohus jälgib edaspidi põhjalikumalt sihtasutuse sõlmitud lepingute tähtaegset täimist ning aasta lõpul kasutamata jäänud eelarvevahendite osas lepingus sätestatud protseduure. Kui lepingus sätestatud tegevuste nihkumist ei ole tuvastata, nõutakse eelarveaastal kasutamata jäänud vahendid sihtasutuselt tagasi ja kantakse eelarvesse.

Lugupidamisega

Uno Lõhmus
Riigikohtu esimees

Teie 28.04.2004.a. nr 2-7.1-FA/04/606

Meie 21.05.2004.a. nr 2-1-16/5661

Pr Kaie Karniol
Peakontrolör
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Vastus kontrollaruande eelnõus "Sihtasutuse Eesti Õiguskeskus majandustegevus 2003. aastal" toodud ettepanekutele

Justiitsministeerium on nõus kontrollaruande eelnõus Riigikontrolli tehtud ettepanekutega. Peame samuti probleemide peamiseks põhjuseks asutajaõiguste teostamisega kaasnevat ebaselgust ning vastutuse hajumist. Kuivõrd raha sihtasutuse põhitegevuseks nähakse ette Riigikohtu eelarves, siis on tõepoolest otstarbekas määrata Riigikohus asutajaõiguste teostajaks ja seeläbi ka asutuse järelevalve eest vastutajaks.

Sooviksime siiski kommenteerida kontrollaruandes sisalduvat sihtasutuse juhataja väidet, nagu oleks koolituspäeva maksumus lepitud kokku juba mitmeid aastaid tagasi koos seal sisalduvate koordineerimistasude ja administratsioonikuludega. Me ei ole nõus nimetatud väites esitatud seisukohaga. Juhime tähelepanu asjaolule, et 2002. aastal, kui kohtunike koolituse jaoks planeeriti vahendid veel Justiitsministeeriumi eelarves, olid riigieelarves kohtunike ja prokuröride koolitusele määratud kuiutused 2,5 miljonit krooni. 2003.a Riigikohtu eelarves oli ainult kohtunike (ilma prokurörideta) koolitamiseks ette nähtud ca 2,5 miljonit krooni ja 2004.a eelarves ca 10,5 miljonit krooni (ilma välisabita ca 5 miljonit, ilma välisabi omafinantseeringuta ca 3,4 miljonit krooni). Justiitsministeerium ei ole fikseerinud pikaajaliselt kohtunike koolituse kulueelarvet ning selge on see, et arvestades toodud jõudsat eelarvekasvu, on viimase kahe aasta jooksul oluliselt kasvanud ka koordineerimistasudeks ja administratsioonikuludeks ettenähtud summad.

Justiitsministeerium soovib kindlasti arutada teemat sihtasutuse nõukogu istungil. Meie seisukoht Riigikontrolli ettepanekute osas saab olema toetav.

Lugupidamisega

CC 002193

Ken-Marti Vaher
Minister

Timo Ligi 6113 111
timo.ligi@just.ee

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 28.05.04 Reg nr 2-7.1-FA/04/606-2

TARTU ÜLIKOOL

Pr Kaie Karniol
Peakontrolör
Finantsauditi osakond
Riigikontroll

Teie: 28.04.04 nr 2-7.1-FA/04/607
Meie 31.05.04 nr 1-14/RE-7643

Seisukohavõtt kontrolliarunde eelnõu
„Sihtasutuse Eesti Õiguskeskus majandustegevus
2003. aastal" kohta

Käesolevaga teatame, et Tartu Ülikool sihtasutuse Eesti Õiguskeskus asutajana nõustub Riigikontrolli poolt kontrolliarunde eelnõus asutajatele esitatud ettepanekutega. Seisukoha kujundamiseks asutajaõiguste teostamise osas peame vajalikuks konsultatsioone teiste asutajatega.
Vabandan hilise vastamise pärast.

Lugupidamisega,

Jaak Aaviksoo
Rektor, professor

Saima Oras 737 5602

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 03.06.04 Reg nr 2-7.1-FA/04/607-2

University of Tartu
Ülikooli 18, 50090 Tartu
EESTI/ESTONIA
tel +372 7 375 600
faks +372 7 375 640